

5.8. Hudební výchova

obsah	stránka
5.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu	2
5.8.2. Začlenění průřezových témat	2
5.8.3. Zaměření na klíčové kompetence	2
5.8.4. Formy a metody práce	3
5.8.5. Způsoby, formy a kritéria hodnocení	3
5.8.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	4
1. ročník	5
2. ročník	6
3. ročník	7
4. ročník	8
5. ročník	9

5.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova patří do vzdělávací oblasti „Umění a kultura“ a umožňuje žákům jiné poznávání světa než racionální. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě a také k používání jako zvláštní prostředek komunikace.

Hudební činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a doplňují a pomáhají rozvíjet celkovou osobnost žáka. Patří sem dovednost sluchová, rytmická, pěvecká, intonační, instrumentální, hudebně pohybová, hudebně tvořivá a poslechová.

Hudbu je možno spojovat s poezií, s výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv se může na oživení a zpestření zařadit do kteréhokoliv předmětu. Výuka vlastivědy-poznávání lidových písní z určité oblasti, poslech ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj. Výuka přírodovědy-písně o květinách, zvířatech, o lese, vodě aj.

Hlavní složkou hudební výchovy je zpěv a poslech hudby. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou je jednohlasý zpěv. Učitel vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně a dětmi oblíbené písně umělé.

Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme pomocí jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely) ke zpěvu žáků. Poslechem se žáci učí hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Cílem výuky je :

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřenému žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii a slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk
- vést žáky k zájmu o hudbu a probouzet u nich zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

5.8.2. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova.

- rozvoj schopnosti poznávání
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita
- mezilidské vztahy
- kooperace
- komunikace

Morální rozvoj

- hodnoty a postoje

5.8.3. Zaměření na klíčové kompetence

KK učení

Žák:

- kombinuje poznatky z různých oborů
- postupuje krok za krokem
- vytváří si stupnici pro hodnocení toho, co se naučil
- dokáže pracovat s chybou, využívá vlastních zkušeností a orientuje se v textu
- rozlišuje čas pracovní a volný

KK k řešení problémů

Žák:

- problém rozpozná s dopomocí
- postupuje k cíli, rád zkouší

KK komunikativní

Žák:

- pozorně naslouchá druhému
- srozumitelně se vyjadřuje, pečlivě vyslovuje
- věcně správně formuluje otázky a odpovědi
- reaguje na nonverbální sdělení
- respektuje společenský rámec komunikace
- používá samostatně prvky zdvořilostní komunikace

KK sociální a personální

Žák:

- pracuje v týmu
- bez problému střídá práci individuální a skupinovou
- při nesouhlasu druhé nezesměšňuje ani neuráží
- dodržuje a respektuje dohody
- podílí se na stanovených pravidlech ve třídě
- postupně nachází své silné a slabé stránky

KK občanská

Žák:

- je schopen utvořit si na něco svůj vlastní názor
- aktivně se podílí na bezpečném prostředí třídy
- vyjadřuje své pocity a postoje i neverbálně (hudba, pohyb)
- zná uměleckou hodnotu, respektuje, poznává zprostředkovaně kulturu jiných národů
- na základě poznání je tolerantní k národům i k jiným menšinám a zajímá se o ně

KK pracovní

Žák:

- udržuje pořádek na pracovním místě.

5.8.4. Formy a metody práce

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Do činnosti je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Vždy se vychází z toho, co žáci umí, dále se rozvíjí jejich hudební dovednosti. Je vhodné využít znalosti a dovednosti žáků, kteří se individuálně vzdělávají na umělecké škole. Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů nebo účastí v pěveckých soutěžích. Zdokonalují se poslechové dovednosti žáků a zároveň se učí kulturnímu chování a vystupování. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, zpestřovat, vyvolat pocit dobré nálady. Může také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků.

5.8.5. Způsoby, formy a kritéria hodnocení

Hodnocení v hudební výchově má funkci motivační, stimulující, povzbuzující. Úspěšnost žáka spočívá v kladném přístupu učitele k dítěti. Při hodnocení výsledků práce žáka se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojuje do různých činností ve výuce, ke snaze spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Nejsou vhodné testy nebo zkoušení z hudební teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační.

5.8.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

předmět	Hudební výchova
ročník	1.

Výstupy dle RVP Žák -	Tématický celek	Učivo	Výstupy dle ŠVP Žák -	Kontexty a přesahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. molových tóninách s využitím správných pěveckých návyků		vokální činnost	-správné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání -rytmizuje jednoduchá slovní spojení, říkadel.	ČJ – básničky, říkadla OSV
-rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -rozpozná jednotlivé kvality tónů.		poslechová činnost	-rozlišuje zvuky, tóny, hlasy mluveného a zpívaného -rozpozná hudební nástroje – klavír, housle, kytara, flétna -seznámí se s hymnou ČR.	PRV - zvířata MV OSV
-využívá jednoduché hudební nástroje -rozlišuje základní hudební nástroje.		instrumentální činnost	-doprovodí na jednoduché rytmické nástroje.	
-reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance		hudebně pohybová činnost.	správné držení těla, hraje jednoduché taneční hry, správná chůze a pochod	TV – správné pohybové návyky

5.8.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

předmět	Hudební výchova
ročník	2.

Výstupy dle RVP Žák -	Tématický celek	Učivo	Výstupy dle ŠVP Žák -	Kontexty a přesahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. molových tóninách s využitím správných pěveckých návyků		vokální činnost	-hospodárně dýchá, zřetelně vyslovuje, uvolněně zpívá, dodržuje rytmus	ČJ – básničky, říkadla MKV, MV
-rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -rozpozná jednotlivé kvality tónů.		poslechová činnost	-seznámí se s lidovými a umělými písněmi -poznává další hudební nástroje (trubka, klarinet, buben) -poslouchá skladby dle výběru učitele.	MV
-využívá jednoduché hudební nástroje -rozlišuje základní hudební nástroje		instrumentální činnost	-doprovodí na jednoduché rytmické nástroje	
-reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance		hudebně pohybová činnost	-procvičuje osvojené pohybové činnosti -osvojí si poskok, přeměnný krok	TV – správné pohybové návyky OSV
-rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		hudební nauka	-poznává vzestupné a sestupné melodie -seznámí se s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty -rozlišuje tempo pomalé a rychlé	

5.8.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

předmět	Hudební výchova
ročník	3.

Výstupy dle RVP Žák -	Tématický celek	Učivo	Výstupy dle ŠVP Žák -	Kontexty a přesahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. molových tóninách s využitím správných pěveckých návyků		vokální činnost	-hospodárně dýchá, zřetelně vyslovuje, uvolněně zpívá, dodržuje rytmus -správný pěvecký postoj -osvojuje si pěvecké dělení slov	ČJ – básničky, říkadla MDV, MKV
-rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -rozpozná jednotlivé kvality tónů		poslechová činnost	-poznává hudbu zábavnou, slavnostní -poznává hudební nástroje (klarinet, lesní roh, fagot, příční a zobcová flétna) -poslouchá skladby dle výběru učitele	OSV MV
-využívá jednoduché hudební nástroje -rozlišuje základní hudební nástroje		instrumentální činnost	-doprovodí na jednoduché rytmické nástroje	
-reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance		hudebně pohybová činnost.	-taktuje na 2 doby -ovládá chůzi dvoudobou -vyjadřuje hudební náladu	
-rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		hudební nauka	-seznámí se s názvy not.(c1– h1) -ovládá notu osminovou, pomlky -taktuje dvoudobý takt	

5.8.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

předmět	Hudební výchova
ročník	4.

Výstupy dle RVP Žák -	Tématický celek	Učivo	Výstupy dle ŠVP Žák -	Kontexty a přesahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových, popř. molových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti		vokální činnost	-snaží se o dvojhlas i vícehlas -zpívá písně v 2/4,3/4,4/4 taktu -hraje hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	ČJ – básničky, říkadla MDV, MKV
-rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -rozpozná jednotlivé kvality tónů		poslechová činnost	-poznává vztahy mezi tóny – souzvuk, akord -rozlišuje vokální, instrumentální, vokálně instrumentální hudbu, lidský hlas, hudební nástroj -skladby dle výběru učitele	MV
-využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché i složitější hudební nástroje k doprovodné hře		instrumentální činnost	-doprovodí na jednoduché rytmické nástroje, flétny, keyboard	
-ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků		hudebně pohybová činnost	-používá pantomimu a improvizuje pohyb s využitím tanečních kroků	TV
-orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých schopností a dovedností jí realizuje		hudební nauka	-seznámí se s názvy not.(c1– h1) -ovládá notu osminovou, pomlky -taktuje dvoudobý takt.	

5.8.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

předmět	Hudební výchova
ročník	5.

Výstupy dle RVP Žák -	Tématický celek	Učivo	Výstupy dle ŠVP Žák -	Kontexty a přesahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových, popř. molových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti		vokální činnost	-snaží se o dvojhlas i vícehlas -zpívá písně v 2/4,3/4,4/4 taktu -hraje hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	ČJ – básničky, říkadla
-rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -rozpozná jednotlivé kvality tónů -rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		poslechová činnost	-poznává vztahy mezi tóny – souzvuk, akord -poslouchá skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka	VL – kraje ČR ČJ – rytmus básní OSV MV
-využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché i složitější hudební nástroje k doprovodné hře -vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace -rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků		instrumentální činnost	-doprovodí na jednoduché rytmické nástroje, flétny, keyboard -používá rytmické schéma jednoduché skladby -rytmizuje, melodizuje, hudebně improvizuje	
-ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků		hudebně pohybová činnost	-používá pantomimu a improvizuje pohyb s využitím tanečních kroků -pamětně si uchovává a reprodukuje pohyb prováděný při tanci	TV OSV MV
-orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých schopností a dovedností jí realizuje		hudební nauka	-seznámí se s názvy not (c1– h1) -ovládá notu osminovou, pomlky -taktuje dvoudobý takt -hudební formy -slovně se vyjadřuje o hudbě	ČJ – sloh OSV MV